

Kierrätyksestä kiertotalouteen - valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2023

Keskustelutilaisuus 30.5.2017
Ylitarkastaja Sirje Stén

Valtakunnallinen jätesuunnitelma

- Strateginen suunnitelma jätehuollon ja jätteiden synnyn ehkäisyn valtakunnallisista tavoitteista ja toimenpiteistä Suomessa.
- Taustaraportti, joka sisältää Suomen jätehuollon ja jätteen synnyn ehkäisyn uusimmat tiedot julkaistu <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/79699>
- Tarkistettava 6 vuoden välein
- Valtioneuvoston hyväksyttyä - valtionhallintoa sitova suunnitelma

Ohjausryhmä

MINISTERIÖT

- Maa- ja metsätalousministeriö
- Työ- ja elinkeinoministeriö
- Sosiaali- ja terveysministeriö
- Ympäristöministeriö

VALTIONHALLINTO JA TUTKIMUS

- Suomen ympäristökeskus
- Pirkanmaan elinkeino-
liikenne ja ympäristökeskus (tuottajavastuu-
viranomaisen)
- Pohjois-Pohjanmaan elinkeino- liikenne ja
ympäristökeskus (edustaa ely-keskuksia)
- Aalto-yliopisto
- Elintarviketurvallisuusvirasto Evira
- Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- Innovaatorahoituskeskus TEKES
- VTT

LIITOT JA YHDISTYKSET

- Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
- Jätehuoltoyhdistys ry (JHY)
- Jätelaitosyhdistys ry (JLY)
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
MTK ry
- Suomen itsenäisyyden
juhlarahasto Sitra
- Kaupan liitto ry
- Suomen Kiinteistöliitto ry
- Suomen Kuntaliitto
- Suomen Pakkausyhdistys ry
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- Ympäristöteollisuus- ja palvelut ry (YTP)
- Rakennusteollisuus ry (Infra ry)

Työvaliokunta

Ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus, ELY-keskukset

Valtakunnallinen jätesuunnitelma 2023

- Sisältö

1. Johdanto

2. Tavoitetila vuoteen 2030

3. Jätehuollon kapasiteettitarve ja sijoittumisperusteet

4. Tavoitteet ja toimenpiteet vuoteen 2023

- Tavoitetilaan tähtäävät yleiset toimenpiteet
- Rakentamisen jätteet
- Biohajoavat jätteet
- Yhdyskuntajätteet
- Sähkö- ja elektroniikkalaiteromu

5. Jätesuunnitelman laadintaprosessi ja vaikutukset

- Tavoitetilan määrittely ja painopisteiden valinta
- Tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittely
- Jätesuunnitelman vaikutusten arviointi
- Jätesuunnitelman keskeiset vaikutukset

6. Seuranta ja indikaattorit

Painopistealueet

Rakentamisen
jätteet

Sähkö- ja
elektroniikka-
laiteromu

Biohajoavat
jätteet

Yhdyskunta-
jätteet

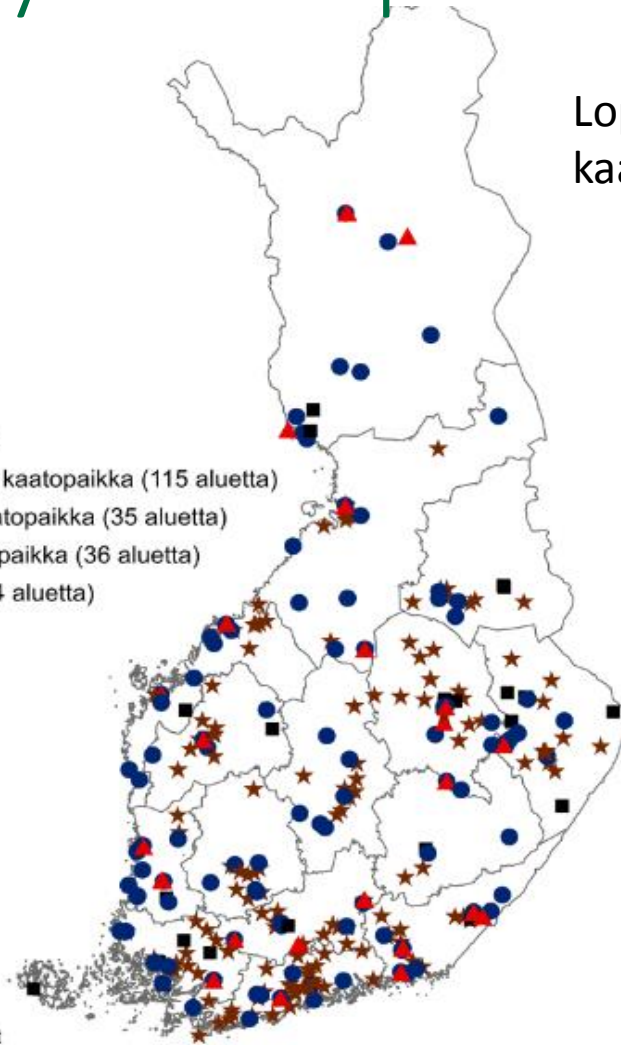
Käsittelylaitoskapasiteetti -kaatopaikat

Toiminnassa
olevat
kaatopaikat

Lopetetut
kaatopaikat

Kaatopaikan luokka

- Tavanomaisen jätteen kaatopaikka (115 aluetta)
- ▲ Vaarallisen jätteen kaatopaikka (35 aluetta)
- Pysyvän jätteen kaatopaikka (36 aluetta)
- ★ Maankaatopaikka (164 aluetta)
- ELY-keskukset

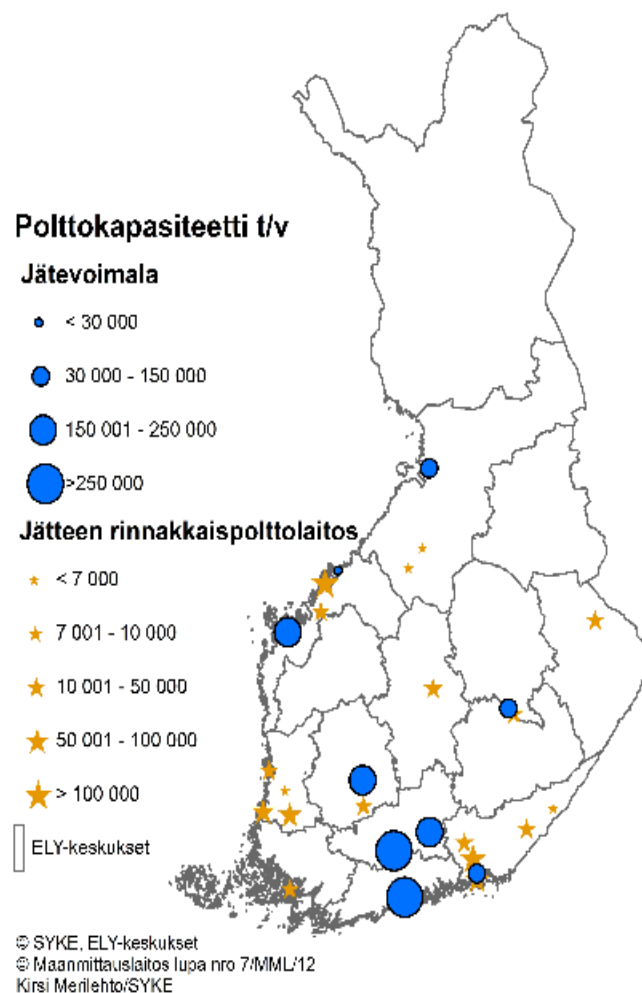

©SYKE, ELY-keskukset
©Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12
SYKE/Kirsi Merilehto

©SYKE, ELY-keskukset
©Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12
SYKE/Kirsi Merilehto

Jätteenpoltto ja rinnakkaispoltto

Tavoitteet ja toimenpiteet VALTSUssa

- Tavoitetilaan johtavat toimenpiteet
- Tavoitteet ja toimenpiteet painopistekohtaisesti
 - Valtionhallinnon toimenpiteet
 - EU vaikuttaminen
 - Ehdotuksia muiden toimijoiden käyttöön
- Tavoitteiden saavuttamiseen tarvitaan kaikkien alalla toimivien työtä!

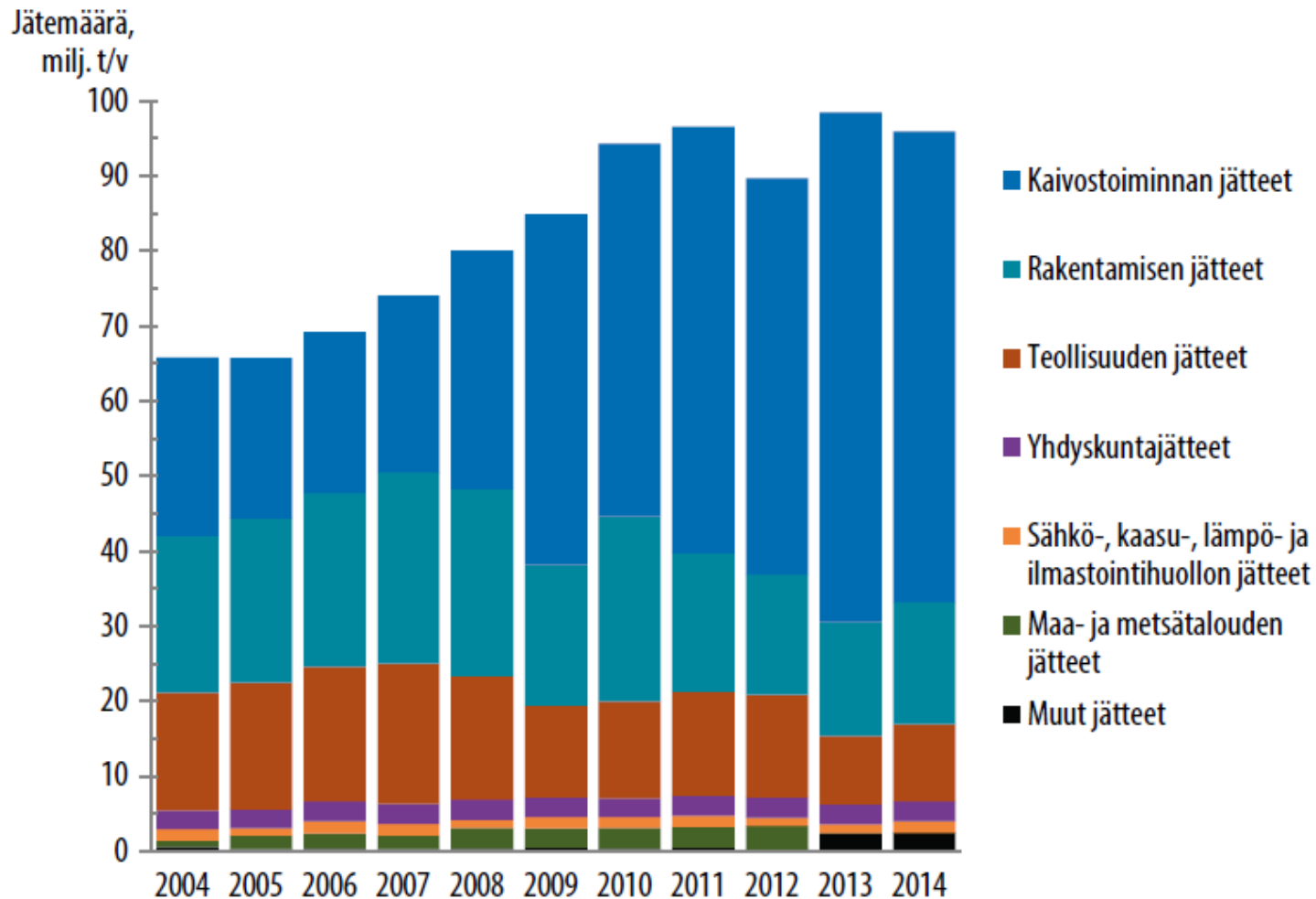
Tavoitelaan tähtääviä yleisiä toimenpiteitä (poimintoja)

1. Luodaan jätetietojärjestelmä jätteiden jäljitettävyyden ja tilastoinnin parantamiseksi sekä kierrätysmarkkinoiden kasvattamiseksi
2. Otetaan käyttöön vapaaehtoisia sopimuksia valtion ja eri toimialojen yritysten kesken
3. Julkinen hallinto sitoutuu edistämään jätteen synnyn ehkäisyä omassa toiminnassaan asettamalla tavoitteita ja määrittelemällä toimia jätteen synnyn ehkäisemiseksi osana ympäristöjärjestelmiään

Rakentamisen jätteet - Tavoitteet

1. Talonrakentamisen jätemäärä vähenee
2. Rakentamisen jätteiden materiaalina hyödyntämisaste nostetaan 70 %:iin (jätedirektiivi)
Toimenpide: Tehostetaan teollisten symbiooseja rakentamisen materiaalivirtojen kierrättämisessä
3. Rakennus-, purku- ja maarakentamisen jätteiden hyödyntämistä lisätään riskit halliten
Toimenpide: Maa-ainesveron käyttöönottoa uudelleen arvioidaan
4. Parannetaan rakennus- ja purkujätteen tilastoinnin tarkkuutta ja oikeellisuutta

Kokonaisjättemäärä

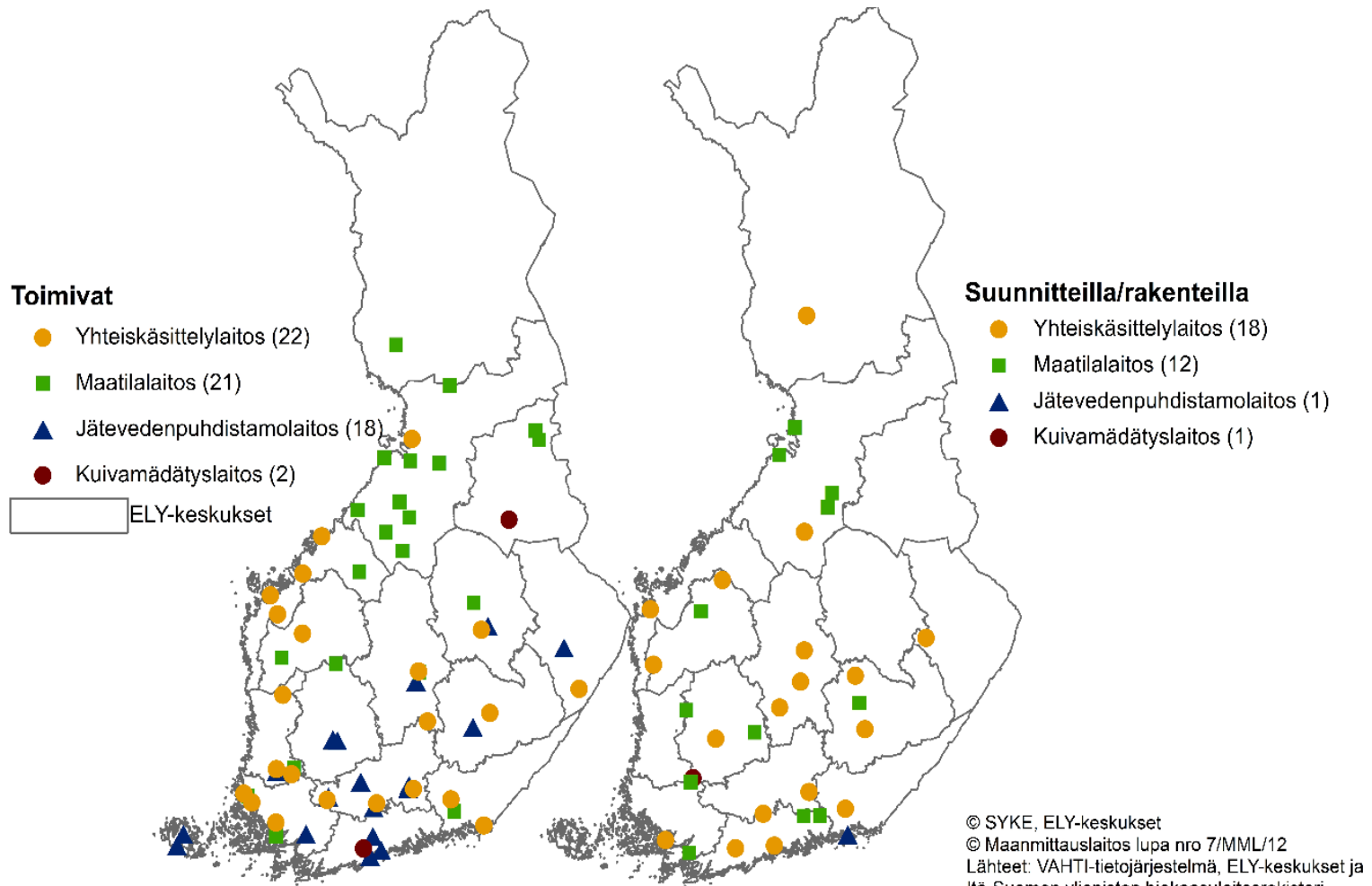
Biohajoavat jätteet - Tavoitteet

1. Ruokahävikki puolitetaan vuoteen 2030 mennessä
Toimenpide: Laaditaan ruokahävikin vähentämisstrategia
2. Kaikesta syntyvästä yhdyskuntajätteen sisältämästä biojätteestä kierrätetään 60 %
3. Kierrätysraaka-aineista valmistettujen lannoitevalmisteiden käyttö lisääntyy ja niillä korvataan neitseellisistä raaka-aineesta valmistettuja lannoitteita

Toimenpide: Lisätään tutkimusrahoitusta kierrätyslannoitevalmisteista

Biokäsittelylaitokset

-toimivat ja lupavaiheessa olevat

© SYKE, ELY-keskukset
© Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12
Lähteet: VAHTI-tietojärjestelmä, ELY-keskukset ja
Itä-Suomen yliopiston biokaasulaitosrekisteri
Kirsi Merilehto/SYKE

Yhdyskuntajätteet - Tavoitteet

1. Yhdyskuntajättemäärän kasvu hidastuu suhteessa bruttokansantuotteeseen ja saavutetaan suhteellinen [irtikykentä](#)

Toimenpide: Otetaan käyttöön alempi ALV-kanta EU-direktiivin sallimille korjauspalveluille

2. Yhdyskuntajätteestä kierrätetään [55 %](#) vuoteen 2023 mennessä (jätedirektiivi)

Toimenpide: Jäteasetuksessa säädetään jätelajeittaiset erilliskeräysvelvoiterajat yhdyskuntajätteelle, joka ei kuulu kunnan vastuulle

3. Pakkausjätteiden kierrätys lisääntyy (jätedirektiivi)

Toimenpiteitä: Seurataan pakkausten tuottajavastuujärjestelmän toimivuutta ja täsmennetään vaatimuksia tarpeen mukaan
Selvitetään maa-alueilla tapahtuvan roskaantumisen lähteitä ja kulkeutumista maa-alueilla ja merissä (muovi)

Sähkö- ja elektroniikkalaiteromu

Tavoitteet

1. Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden käyttöikä pitenee ja käyttöaste kasvaa
2. Sähkö- ja elektroniikkalaiteromun osuus sekajätteessä vähenee ja kierrätys lisääntyy

Toimenpide: Valvontaa tehostetaan SER vastaanoton tiedottamisesta

3. Sähkö- ja elektroniikkalaiteromussa olevat kriittiset raaka-aineet ja arvokkaat materiaalit saadaan tehokkaammin talteen ja kiertoon

EU-vaikuttaminen: Edistetään kierrätystavoitteiden sitomista pitkällä tähtäimellä materiaalin arvoon määrän sijasta

4. Sähkö- ja elektroniikkalaiteromussa olevat haitalliset aineet saadaan pois kierrosta
5. Käytettyjen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden ja laiteromun viennin valvonta tehostuu

Jätesuunnitelman vaikutusten arviointi

- Jätesuunnitelman tavoitteisiin pääsemisen edellytyksenä on suunnitelman toimenpiteiden laaja toteutuminen.
- Keskeisiä vaikutuksia:
 - Materiaalitehokkuus kasvaa vapaaehtoisten sopimusten ja katselmusten, lupamenettelyn sekä julkisten hankintojen avulla.
 - Paine luonnonvarojen kulutukseen vähenee ja materiaalikiertojen laatu paranee.
 - Lisääntynyt koulutus ja neuvonta vahvistaa ymmärrystä toimintatavoista kiertotalouden edistämiseksi.
 - Edistää kiertotalouden ympärille syntyvien uusien liiketoimintakonseptien mahdollisuutta. Jätteiden kierrätyksen lisääntyminen vahvistaa työllisyyttä ja liiketoimintaa kierrätysalalla.

Suunnittelun eteneminen

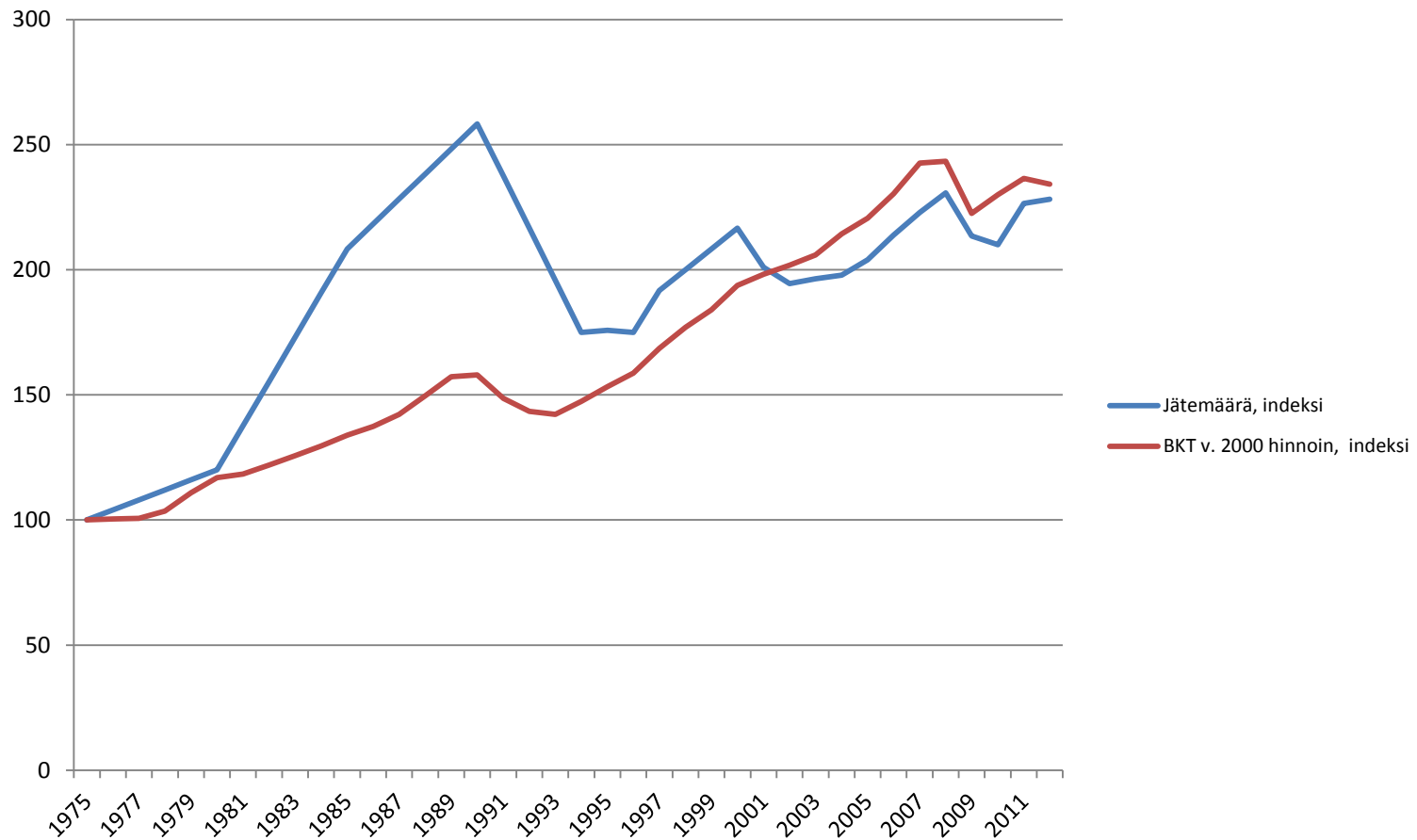
1. Lausuntopyyntö tulee verkkoon ja lähetetään ensi viikolla
 - lausuntoaika 20.8. asti
2. Lausuntojen käsittely syyskuussa
3. EU:n jätedirektiivien käsittelyssä tulleiden muutosten huomioiminen syksyllä
4. Valtioneuvoston käsittelyyn syksyllä 2017 (lokakuu)

Lisätietoja

- Verkkosivut:
 - http://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Jatteet/Valtakunnallinen_jatesuunnitelma

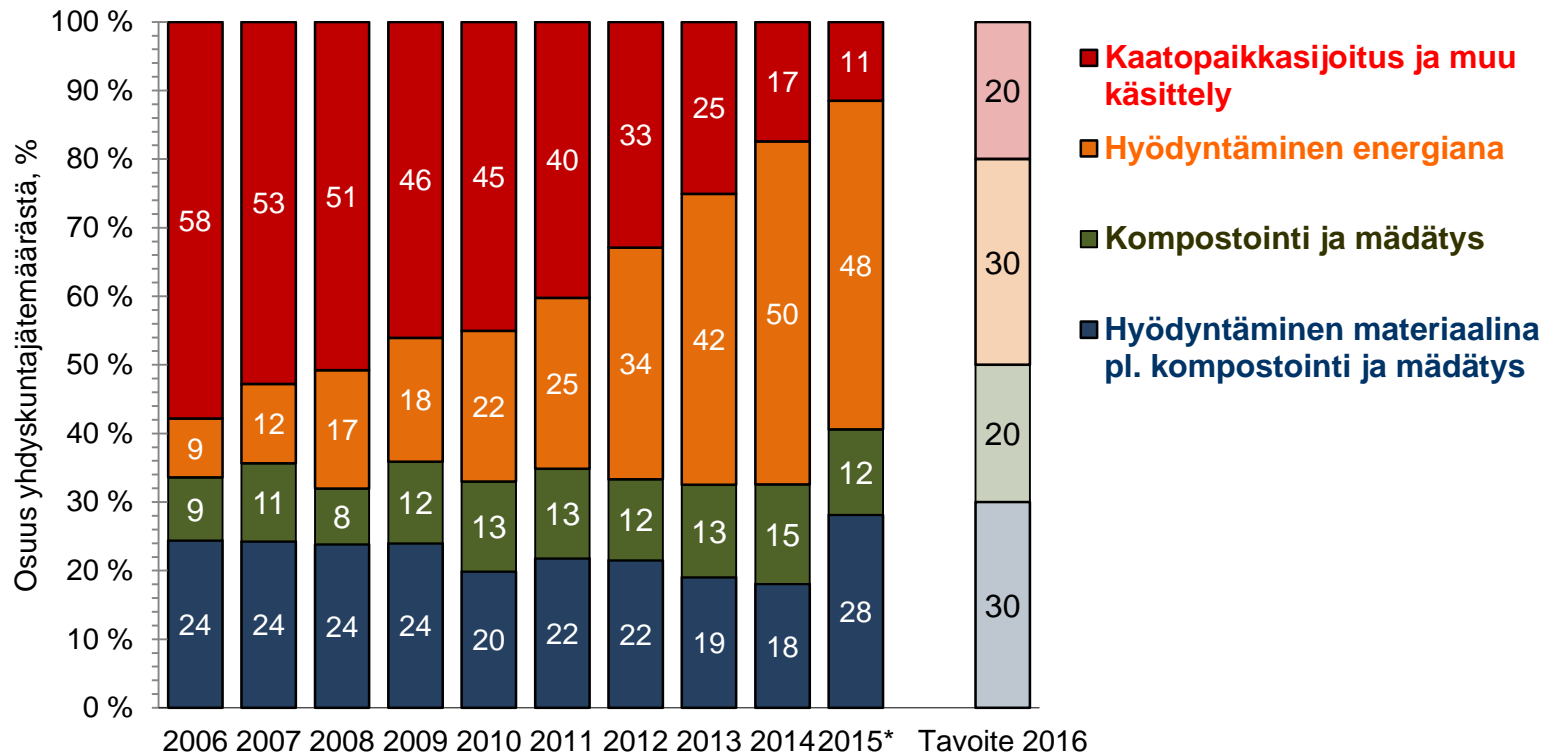
Kiitos!

Yhdyskuntajättemäärä ja BKT

Yhdyskuntajätteen %-jakautuminen hyödyntämiseen ja käsittelyyn vuosina 2006-2015 sekä vuodelle 2016 asetettu tavoitetaso

(Lähde: Tilastokeskus ja VALTSU; Kuva:SYKE)

* Kuitupakkausten tilastointimenetelmään tehtiin muutos.